

ابرها، باده‌ها و باران‌ها

علی اصغر سلیمانی

www.ketab.ir

- سرشناسه : سلیمانی، علی اصغر، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام : ابرها، باده‌ها و باران‌ها/ علی اصغر سلیمانی،
بیداور
مشخصات نشر : استهبان: والنس، ۱۳۹۹.
مشخصات : ۱۸۰ ص: مصور (رنگی): ۲۱/۵×۱۴/۵ سم.
ظاهری
شابک : ۱۵۰۰۰۰ ریال-۹۴-۶۱۵۷-۶۲۲-۹۷۸ :
وضعیت فهرست : فیا
توبینی
یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع : باران و بارندگی -- جنبه‌های قرآنی
موضوع : Rain and rainfall -- Qur'anic teaching
موضوع : باران و بارندگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع : Rain and rainfall -- Religious aspects -- Islam
موضوع : باران و بارندگی -- جنبه‌های قرآنی
موضوع : Winds -- Qur'anic teaching
موضوع : ابرها
موضوع : Clouds
رده بندی کنگره : BP:۱۰۴
رده بندی دیویی : ۳۹۷/۱۵۹
شماره : ۷۳۳۹۳۹۷
کتابشناسی
ملی
وضعیت رکورد : فیا

عنوان کتاب: ابرها، باده‌ها، باران

مولف: علی اصغر سلیمانی

طراح جلد: محمد صادق حکمفرمانی

چاپ: نخست، ۱۴۰۰/قطع: رفعی/شمارگان: ۱۰۰ نسخه/تعداد صفحه: ۱۸۰ صفحه
شماره نشر: ۱۳۱ چاپ و صحافی مرکز چاپ استهبان، ایمان نبینی، شماره همراهِ
۰۹۱۷۱۳۳۳۴۶۸: انتشارات والتین، استان فارس، استهبان، فلک معلم-کوی طالقانی -
پلاک ۱۳ کد پستی: ۷۴۵۱۹-۷۳۹۷۵
تلفن: ۰۹۱۷۷۳۳۳۸۵۳-۰۷۱ همراهِ
پست الکترونیک: Soleiman1333@gmail.com

فهرست مطالب

۵	 مقدمه
۸	 احیای زمین
۱۶	 باران در قرآن
۲۰	 باران رحمت الهی
۲۵	 باران
۳۵	 انواع ابرها و فواید آن
۵۲	 مسخر بودن ابرها
۶۳	 باد چیست و انواع باد، فواید باد و علت وزش باد
۷۱	 فواید نقش باد در زندگی
۷۵	 اهمیت باد و سیری در فواید آن در قرآن کریم
۸۸	 حقایق باور نکردنی درباره رعد و برق
۹۶	 چگونگی تشکیل رعد و برق
۱۰۲	 فواید رعد و برق از نظر قرآنی
۱۱۹	 اهمیت بارش برف در زمین
۱۶۱	 انواع ابرها

مقدمه

باران که می بارد، زمین گویی روح تازه ای به خود می گیرد. درختان حیات تازه از سر می گیرند و جانوران به تبع آن شور و نشاط دیگری می گیرند. باران نویدبخش زندگی دوباره ای است برای زمینی که در پی بی آبی مرده است ... خشک و لم یزرع و باران است که دوباره به آن حیات می بخشد ... باران، نویدبخش زندگی، رحمت واسعه الهی

خداوند با فرو فرستادن این عامل حیات، سرسبزی و شادابی و نشاط را برای همگان رقم زده است. قرآن باران را آب پاکیزه، آب پربرکت و رزق الهی دانسته و رابطه تنگاتنگی بین نزول آن و معنویت برقرار ساخته است. قرآن از باران در آیات خود این گونه یاد می کند: وسیله طهارت: «وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا»؛ «و از آسمان آبی پاک فرود آوردیم»^۱. آب پربرکت: «وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا»؛ «و از آسمان آبی پر برکت فرود آوردیم»^۲. گسترش رحمت خداوندی: «وَهُوَ الَّذِي يَنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ»؛ «و اوست کسی که باران را پس از آنکه [مردم] نومید شدند فرود می آورد و رحمت خویش را می گسترد»^۳. رزق الهی: «وَيَنْزِلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا»؛ «و برای شما از آسمان روزی

^۱- فرقان: ۴۸

^۲- ق: ۹

^۳- شوری: ۲۸

می‌فرستند» سبب خوشحالی: «اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتَنِيْرُ
سَحَابًا فِيَسْطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كَسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ
يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ»؛ «خدا همان کسی است که بادها را می‌فرستد و ابری
برمی‌انگیزد و آن را در آسمان هر گونه بخواهد می‌گستراند و
انبوهش می‌گرداند. پس می‌بینی باران از لابلای آن بیرون می‌آید
و چون آن را به هر کسی از بندگانش که بخواهد رسانید به ناگاه
آنان شادمانی می‌کنند»^۱. مایه ثبات قدم و دلگرمی رزمندگان خدا:
«إِذْ يَغِيْثُكُمُ النَّعَاسُ أَمْنَةً مِنْهُ وَيَنْزِلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءٌ
لِّيَطْهَرَكُمْ بِهِ وَيُبْدِيَ لَكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ
وَيَثْبُتَ بِهِ الْأَقْدَامُ»؛ ابعاد آوردن هنگامی را که [خدا] خواب
سبک آرامش‌بخشی که از جانب او بود بر شما مسلط ساخت و از
آسمان بارانی بر شما فرو ریزانید تا شما را با آن پاک گرداند و
وسوسه شیطان را از شما بزداید و دل‌هایتان را محکم سازد و
گام‌هایتان را بدان استوار دارد»^۲. معنویت و باران: «وَأَلَوْ اسْتَقَامُوا
عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَّاءً غَدَقًا»؛ «و اگر [مردم] در راه درست
پایداری ورزند قطعاً آب گوارایی به ایشان نوشانیم»^۳. مفسران
معتقدند: اینکه خداوند فرموده است: روزی شما در آسمان است؛

۱- مؤمن: ۱۳

۲- روم: ۴۸

۳- انفال: ۱۱

۴- جن: ۱۶

یعنی خداوند روزی شما را از آسمان فرو خواهد فرستاد؛ بدین گونه که باران را فرو می‌فرستد و زمین به یمن آن، انواع خوراکی‌ها و پوشیدنی‌ها و اشیای مفید را برای شما می‌رویاند.^۱ وصف «طهور» بیانگر پاکی و پاک‌کننده‌ای باران است. در این باره نیز نظر مفسران چنین است: طهور یعنی پاکیزه است و پاکیزه‌کننده؛ هم آلودگی‌های ظاهری را می‌زداید و هم نجاسات معنوی را از بین می‌برد.^۲ در جنگ بدر مشرکان قبل از مسلمانان بر سر آب فرود آمدند و مسلمانان بر منطقه‌ای خشک و شن‌زار. بدین سان بر اثر نداشتن آب هم تشنه شدند و هم نتوانستند بدن خود را از آلودگی‌ها پاک سازند. شیطان به وسوسه پرداخت که شما باید با همین حالت آلودگی نماز بخوانید و پاهای شما در ریگ فرو رود؛ پس خداوند باران را بر آنان نازل کرد. مسلمانان در این آب زلال تن شستند و جان را جلا بخشیدند.^۳ در سخنی از امام علی (علیه السلام) پاکیزگی باران، مفهومی گسترده‌تر دارد: «از آب آسمان بنوشید که پاک‌کننده بدن است و زداینده بیماری‌ها»^۴. نزول باران به اندازه قرآن درباره نزول به اندازه باران می‌فرماید: «وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ»، «و از آسمان آبی به اندازه امینا فرود آوردیم و آن را در زمین جای

^۱- طبرسی، مجمع‌البیان، ج ۵، ص ۱۵۶.

^۲- همان، ج ۵، ص ۱۷۳.

^۳- همان، ج ۲، ص ۵۲۶.

^۴- مؤمنون: ۱۸.

دادیم^۱». در تفسیر این آیه شریفه نوشته‌اند: باران به اندازه‌ای که نیاز است، نازل می‌شود؛ نه زیاده‌تر و نه کمتر؛ نه بدان سان زیاد که فساد آورد و نه آن‌گونه اندک که هلاکت را سبب شود؛ بلکه به گونه‌ای که حکمت و صلحت آن را اقتضا دارد^۲. برخی دیگر از مفسران نیز می‌گویند: باران به اندازه نازل می‌شود؛ اندازه‌ای که از ضرر محفوظ بماند و از آن بهره برند یا به مقداری که ما از نیازها و مصالح مردم می‌دانیم باران را نازل می‌کنیم^۳.

احیای زمین: زمین خشکیده و تهی از گیاه مانند موجودی بی‌روح است که نه حیاطی دارد و نه نشاطی. زمین با بارش باران می‌شکفتد و حیات و حرکت دوباره به زمین باز می‌گردد و زمین پرتحرک می‌شود. قرآن از این پرتحرک شدن زمین این‌گونه یاد می‌کند: زنده شدن دوباره سرزمین‌ها: «وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا»؛ «و آن کس که آبی به اندازه از آسمان فرود آورد پس به وسیله آن سرزمینی مرده را زنده گردانیدیم» جنبش و رشد زمین: «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْتَك تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنْ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَى»؛ «و از [دیگر] نشانه‌های او این است که تو زمین را فسرده می‌بینی و چون باران بر آن فروریزم به جنبش درآید و بر

^۱ مجمع‌البیان، ج ۴، ص ۱۰۱.

^۲ زمخشری، الکشاف، ج ۳، ص ۱۷۹.

^۳ زخرف: ۱۱.

دمد. آری همان کسی که آن را زندگی بخشید قطعاً زنده‌کننده مردگان است.^۱ احیای زمین، نشانه خداوند و مایه عبرت: «وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ»؛ «و آنچه خدا از روزی از آسمان فرود آورده و به اوسيله آن زمین را پس از مرگش زنده گردانیده است و همچنین در آ گردش بادهای به هر سو برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌هایی است.^۲ شکافتن زمین: «أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا»؛ «که ما آب را به صورت بارشی فرو ریختیم آنگاه زمین را با شکافتنی لازم^۳ بارش باران، زمین را به حیات و حرکت و شور و می‌دارد. زمینی که در حالت خشکی و گورستانی بود، پر نشاط و تحرک می‌شود. باران به آن حیات می‌بخشد. مفسران این حیات و تحرک زندگی را اینگونه تفسیر کرده‌اند: مقصود از احیای زمین مرده این است که با نزول باران سرزمین خشک دارای گیاه و درخت و میوه و مزارع می‌شود.^۴ زمینی که گیاه در آن نروید، گویا مرده است و مراد از احیای آن، آباد ساختن آن است و گفته شده که مراد از احیای زمین، احیای اهل زمین است؛ زیرا با فراهم آمدن غذا، اهل زمین زنده می‌مانند.^۵ مراد از زنده شدن زمین همان رویش گیاه پس از

۱- فصلت: ۳۹.

۲- جاثیه: ۵.

۳- عبس: ۲۶ - ۲۵.

۴- مجمع‌البیان، ج ۵، ص ۴۱.

۵- همان، ج ۱، ص ۲۴۶.

زمستان است^۱». نسبت احیا به زمین گرچه مجازی است، لکن نسبت آن به گیاه حقیقی است؛ چرا که گیاهان دارای تغذیه و رشد و تولید مثلند که همگی از اصل حیات نشأت می‌گیرد^۲». درباره جنبش زمین پس از باران نیز که در آیات به آن اشاره شده است، می‌گویند: زمین خشک وقتی که باران بر آن ببارد، برای رویش گیاه فعال می‌شود و خود قبل از رویش گیاه بالا می‌آید^۳». اهتزاز به معنای حرکت کردن به شدت است و زیاد شدن به معنی بالا آمدن و نشو و نما کردن. منظور از "اهتزاز" و "ربوه" زمین به حرکت درآمدن آن به وسیله گیاهانی است که از آن سر در می‌آورند^۴ زمین در رویش گیاه همانند رحم حیوانات است که پس از طی مراحل، جنین رشد می‌کند و کامل می‌شود^۵». اهتزاز و رشد زمین، تحرک آن با نباتات و بالا آمدن زمین به وسیله گیاهان است^۶».

۱- طباطبائی، المیزان، ج ۱۲، ص ۳۰۷.

۲- همان، ج ۱۷، ص ۱۹.

۳- مجمع‌البیان، ج ۵، ص ۱۵.

۴- المیزان، ج ۱۷، ص ۳۹۴.

۵- همان، ج ۱۴، ص ۳۴۶.

۶- الکشاف، ج ۳، ص ۱۴۵.